

SPOLOK ROTARVAK, N. O.

**SPOLOK PRE ROZVOJ A OBNOVU TECHNIKY,
REMESELNEJ VÝROBY A KULTÚRY, N. O.**

018 12 BRVNIŠTE 44, IČO 37923226

VÝROČNÁ SPRÁVA NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE

za rok **2024**

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Nezisková organizácia Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry, n. o. (v skratke Spolok ROTaRVaK, n.o.) so sídlom v Brvništi č. 44, okres Považská Bystrica bola registrovaná na Okresnom úrade v Trenčíne rozhodnutím zo dňa 20. 04. 2006 pod č. OVVS/NO/95 – 6/2006.

Spolok bol založený ako nezisková organizácia za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v oblasti:

- a) vzdelávania a výchovy,
- b) tvorby, ochrany a obnovy duchovných, kultúrnych, technických a remeselníckych hodnôt,
- c) služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti a v tom najmä:
 - + poskytovanie služieb v oblasti šírenia informácií o remeselníckej výrobe a o kultúrnych a technických pamiatkach so zámerom priblížiť historický a kultúrny vývoj oblasti a regiónu vrátane zabezpečenia cezhraničnej spolupráce;
 - + poskytovanie služieb v oblasti vzdelávania, výchovy, lektorskej a publikačnej činnosti;
 - + realizácia a vypracúvanie projektov so zameraním na náučné chodníky, konzerváciu a propagáciu ľudových remesiel a ľudovej umeleckej výroby;
 - + organizovanie a usporadúvanie výstav remeselníckych výrobkov, predvádzanie ich výroby a fungovania spojeného s informovaním o výrobných postupoch ako aj o histórii a súčasnosti toho ktorého remesla a organizovanie krúžkov a tvorivých dielní;
 - + poskytovanie služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti v spojení s rozvojom a obnovou techniky, remeselníckej výroby a kultúry;
 - + zabezpečovanie údržby a obnovy technických, remeselníckych a kultúrnych pamiatok ako aj ich vedecko-technickej dokumentácie;
 - + poskytovanie služieb v oblasti organizácie relaxačno – pohybových aktivít.

V roku 2024 sa verejnoprospešná činnosť spolku sústredila prioritne na aktivity:

- ❖ pokračovanie v obnove celoslovensky jedinečnej školskej budovy na pôvodnom mieste postavenej svojpomocne občanmi z urbárskeho dreva v roku 1873 na urbárskom pozemku a slúžiacou dodnes iba na vzdelávacie účely

1873-2024 151. výročie postavenia budovy školy

- ❖ Spolok pokračoval v obmedzenom rozsahu vo verejno-prospešnej činnosti realizáciou projektov zabezpečovaných predovšetkým bezplatnými dobrovoľníckymi aktivitami spojenými so zberom informácií o histórii obce Brvnište a okolia, zberom hmotných a kultúrnych pamiatok od obyvateľov obce Brvnište s cieľom zvýšiť povedomie o histórii obce Brvnište jej technickej, remeselnej a kultúrnej vyspelosti v minulosti.
- ❖ Prioritnou aktivitou bolo šírenie povedomia o **RÍFOVEJ PÍŠŤALE**, ako prvku zapísaného do **Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska** vďaka spolku a v spolupráci s FSK LH Bukoviny z Brvnišťa.

Oblasti pôsobnosti:

1. Administratívno - technické zabezpečenie činností

- 🚩 spojené s riadením a zabezpečením finančného krytia činnosti spolku;
- 🚩 spojené s vedením účtovníctva, účtu a hospodárením spolku;
- 🚩 zabezpečovanie dodržiavania stanovených opatrení, zverejnenie upozornení, ich materiálo-technické zabezpečenie a ďalšie aktivity spojené s nakladaním, zberom a odvozom odpadu.

2. Štúdium a kolektovanie materiálov o histórii obce, prieskumné a mapovacie činnosti

- 🚩 vypracovanie podrobného návrhu zamerania činnosti spolku na kalendárny rok 2024 (redukovaný plán aktivít a ich finančné zabezpečenie vzhľadom na sústredenie sa na oslavy 5. výročia zápisu rífovej písťaly do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska);
- 🚩 pokračujúca vyhľadávacia činnosť v archívnych materiáloch, publikáciách okolitých obcí Jasenica a Papradno, Štátny archív Bytča;
- 🚩 pokračovanie vo vyhľadávaní a zbere hmotných a kultúrnych pamiatok od miestnych obyvateľov čistenie, oprava, obnovovanie, reštaurovanie, retušovanie darovaných odevov (súčasť miestneho kroja), obuv (tzv. „krpce“, súkenné vlnené papuče a ich výroba), nástroje používané miestnymi gazdami a remeselníkmi, súčasť vybavenia domácností (pece), internetové vyhľadávacie dokumentácie ohľadom technických pamiatok (mlyn, valchovňa, papiereň) a digitálne

spracovanie dobových historických fotografií, zbieranie starých rodinných fotografií obyvateľov obce, zbieranie informácií o výrobe hudobných nástrojov (bratia Šuníci - výroba bás v Brvništiach;

- ✚ rozhovory s miestnymi obyvateľmi „pamätníkmi“ a ich audiovizuálne zaznamenávanie (p. Minjarik s dcérami, nahrával P. Holíš, P. Gáborík- nahrávala T. Čižmárová s vnukom;
- ✚ pokračovanie v zbere a zaznamenávaní miestnych piesní, spracovávanie histórie ženského a mužského speváckeho zboru a dychových hudieb, informácie o divadelnej činnosti v obci;
- ✚ príprava návrhu zbierania materiálov zachytávajúcich činnosť významných rodákov a príprava na ich umiestnenie na Paneli rodákov v starej škole;
- ✚ podklady pre obnovu remeselníckych tradícií v obci známej spracovaním dreva (návrhy audiovizuálnych podkladov do múzea -píla na vodný pohon, výroba šindľov, praslíc, vretien, pletenie košov, výroba krpcov, kožených vestičiek, širákov, tkanie rukávnikov a nánožníkov), výrobou papiera zo starých handár (papiereň), spracovaním obilia (mlyny na vodný pohon), výrobou súkna (valchovňa) ako aj rozvojom tradičných remesiel ako košíkárstvo (Mikušík); výroba rífových píšťal, tokárstvo, stolárske dielne (Pozník, Jaňačík), drotárstvo, pltníctvo, výšivkárstvo a ďalšie.

3. Skúmanie a rokovanie o technických možnostiach

- ✚ opravy krovu drevenej budovy starej školy v Rydzove na Pukánke vo vlastníctve Farského úradu v Papradne, postavenej svojpomocne občanmi v roku 1873 – v prenájme spolku;
- ✚ ďalšej obnovy budovy v súlade so Znaleckým posudkom stavu drevenice starej školy Ing. Viliama Lejčíka. Znalecký posudok bezodplatne vypracovaný pre potreby spolku;
- ✚ vyhodnotenie návrhov predpokladaných finančných prostriedkov na obnovu zatekajúceho krovu a zateplenia stropu;
- ✚ rokovania o možnosti zateplenia podkrovia a vybudovania výstavnej sály pre zbierky od občanov, dobové fotografie Ľudovíta Šišťíka darované p. Rosíkovou a historické fotografie Štefana Chmulíka sprístupnené rodinnými príslušníkmi a dokumentárne fotografie zachytávajúce činnosť spolku a Centrum rífovej píšťaly.

4. Pokračovanie v budovaní a zabezpečení chodu Miestneho centra kultúry v starej škole na obnovu a uchovanie tradícií pre široké okolie a vytvorenie komunitného priestoru otvoreného pre odovzdanie zručnosti a tvorivosti ďalším generáciám v spolupráci s folklórnou skupinou Bukoviny a Čum divadlom Brvnište:

- ✚ **muzeálna expozícia Múzeum historická škola v Brvništi - Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel** zapísanej do zoznamu Muzeologického kabinetu Slovenského národného múzea pod registračným č. ZMP/3/2012, činnosti spojené s muzeálnou expozíciou v starej škole ako je uchovávanie hospodárskeho dvora (mláťačka, rajtár na mechanické čistenie obilia, ale aj staré včelíny, medomety a ďalšie) ;
- ✚ **Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov**, ĽKUK je zaregistrovaná na Ministerstve kultúry SR pod číslom 3998/2000-400/5103 určená **na zber a uchovávanie starých kníh** vrátane vyhľadávania historického nábytku a ošetrovanie kníh. Ako prví darovali staré knihy na uchovanie rodina Viliama Lejčíka, pán spisovateľ Štefan Meliš v počte viac ako 350 ks, od rodiny Hároníkovej, Jackovej, Barošovej, Macháčovej, Šlapkovej, Paškovej, Krasňanovej a ďalších;
- ✚ **Knižný kútik Štefana Meliša** – zriadený v ĽKUK z vďaky za obdivuhodnú celoživotnú prácu, za obrovskú hodnotu, ktorú vytvoril Štefan Meliš, za úsilie zachovať a zaznamenať pre všetky nasledujúce generácie celého nášho regiónu nevyčísľiteľné poklady na poli histórie, archeológie, numizmatiky, heraldiky, rezbárstva a literatúry. Spolok Rotarvak, n.o. je vydavateľom a spracovateľom knihy **Štefana Meliša Povesti a príbehy z Brvništa**;
- ✚ **Príprava a zriadenie Centra rífovej píšťaly - zviditeľňovanie prvku rífová píšťala zapísaného do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska** a jeho odovzdávanie a zachovávanie v spolupráci s jednotlivcami, skupinami a spoločenstvom reprezentovaným organizáciami a inštitúciami podieľajúcimi sa na ochrane celoslovensky jedinečného prvku nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Certifikát o zaradení prvku Rífová píšťala do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska za rok 2018 bol

odovzdaný spolku Rotarvak, n.o., ktorý prevzal záruky za zvýšenie povedomia o ňom a za podporu jeho udržania v spolupráci s ďalším predkladateľom, ktorým bola folklórna skupina Bukoviny z Brvnišťa.

5. Vyhľadávanie vhodných termínov na usporiadanie aktivít a ich pravidelné každoročné konanie a vypracovanie Programu dobrovoľníckej činnosti pre potreby spolku a v súvislosti s možnosťou darovania 3 % z daní občanov:

- ✚ na základe konzultácií a v spolupráci s miestnymi obyvateľmi a hlavne pamätníkmi a v spolupráci s Považským osvetovým strediskom Považská Bystrica v Považskej Bystrici;
- ✚ zmapovanie návrhov od miestnych obyvateľov a spolupracujúcich subjektov, vyhodnotenie návrhov;
- ✚ vypracovanie plánu podujatí,
- ✚ spolupráca pri tvorbe Kalendára podujatí Považského osvetového strediska;
- ✚ vypracovanie programu dobrovoľníckej činnosti pre potreby spolku a v súvislosti s možnosťou darovania 3 % z daní občanov a zabezpečenie potvrdení pre potreby Vyhlásenia dobrovoľníkov na darovanie 3 %.

6. Rokovania s kľúčovými partnermi (Farský úrad Papradno, Obecný úrad Brvnište, Základná škola s Materskou školou a školskou knižnicou Brvnište, ktorá bola spojená s Obecnou knižnicou -Knižnica Brvnište, TJ Slovan Brvnište, DHZ, STS, včelárska bunka, miestni podnikatelia, urbárske spoločenstvo, lesomajitelia, drobnochovatelia, folklórna skupina Bukoviny, Čum dzivadlo Brvnište a okolitých obcí atď.

- ✚ rokovania a oboznamovanie so zámermi spolku v roku 2024 a návrh na zabezpečenie spoločných akcií;
- ✚ aktualizácia zámerov spolku a zosúladenie s aktivitami Obecného úradu Brvnište a s ostatnými aktivitami uvedených spolupracujúcich subjektov;
- ✚ pokračovanie spolupráce so včelárskou bunkou - miestnymi včelármi a ich dôverníkom Františkom Jurdíkom a spolupráca so ZO včelárskeho zväzu v Považskej Bystrici,
- ✚ spolupráca so Slovenským zväzom záhradkárov a Okresnou organizáciou SZZ v Považskej Bystrici a spolupráca s obnovenou Základnou organizáciou SZZ v Brvništi,
- ✚ spolupráca s Považským osvetovým strediskom Považská Bystrica.

7. Celoročne realizované dobrovoľnícke projekty, workshopy, školenia, lektorské výklady a ukážky ľudovo-umeleckej činnosti a iné:

- ✚ Pravidelné oboznamovanie sa s možnosťami získať finančné prostriedky na verejnoprospešné projekty v rámci dotačnej a projektovej podpory a vypracovanie projektov;
- ✚ **PÍŠŤALKÁRSKA ŠKOLA z Brvnišťa- workshop – pre deti z materských a základných škôl, seniorov a iných podľa záujmu, ukážky výroby rífovej píšťaly a spôsob hry aj počas folklórnych podujatí, mediálne vystúpenia;**
- ✚ **Hlinené omietky** – omietanie, obnova, oprava stien hlinenými omietkami s hlinenou zmesou vyrobenou z miestnych materiálov od p. J. Hároníka podľa „receptu zloženia a výroby“ V. Hároníkovej;
- ✚ **Letné workshopy** - Práca s drevom, konzervovanie ovocia a zeleniny, výroba medovníkov, konzultácie k vyšívaniu podľa brvništských vzorov, výroba mastelničiek, workshopy pre deti, zbieranie, sušenie a príprava bylenných zmesí na varenie rotarvakovského brvništského čaju;
- ✚ **Projekt knižničnej obnovy** Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov – letná čítareň - staré darované knihy sprístupnené vo vonkajších priestoroch ako aj časopis Záhradkár, odoberaný spolkom;
- ✚ **Ukážky výroby šindľov** pre verejnosť – pokračovanie v ručnej výrobe šindľov na pôvodných lavičkách stolcoch – dedo s pôvodnými nástrojmi;
- ✚ **Ukážky práce s darovanými dobovými hospodárskymi nástrojmi;**

- ✚ **Pravidelné relaxačné, pohybové, folklórne tanečno-športové** a ozdravujúce aktivity pre deti aj dospelých a kreatívne kurzy v spojení s ľudovou hudbou a zberom bylín a lesných plodov v spolupráci s TJ Slovan Brvnište;
- ✚ **Výstava** tradičných ženských šatiek-ručníkov, vyšívaných "kuchariek";
- ✚ **V miestnostiach múzea sa pravidelne konali skúšky a ukážky korepetície folklórnej skupiny Bukoviny z Brvnišťa a príprava na vystúpenia**
- ✚ **Výstava z venovaných lampášov a hlinených nádob na mlieko, vodu a iné** -lektorské etnologické sprístupnenie v miestnosti pre školníčku, služobnú a v byte učiteľa.
- ✚ **Príprava a ukážky výroby ľudového odevu a obuvi ako súčasti brvništského kroja** FS Bukoviny v spolupráci so spolkom Rotarvak, n. o.:
 - Brvnište je lokálne špecifické predovšetkým **výšivkou**, jej technikou, ornamentikou, kompozíciou a **červeno-čiernou farebnosťou** používanou na odev aj obuvi;
 - **kožené krpce**;
 - **vyšívané kožené mužské kožušky ušité z hnedej ovčej kožušiny – vestičky**;
 - **mužské a ženské kapce** z tmavého alebo bieleho domáceho súkna podšitého domácim konopným plátnom a podošva z viacerých vrstiev hrubšieho domáceho konopného plátna;
 - **kopytca (pančuchy štrikované z hrubej ovčej vlny zvyčajne mužmi)**, obúvané do súkenných kapcov, papúč alebo kožených krpcev pričom mužské kopytca boli vždy z tmavej vlny a na vnútornej strane mali rozparok, ženské kopytca boli vždy biele a nemali na boku rozparok;
 - **papuče** štrikované na ihliciach prevažne mužmi z hrubej domácej bielej ovčej vlny a obšité bielym domácim súknom a podošva zložená z niekoľkých vrstiev prešitého súkna, sára bola vyzdobená vypletaným vzorom z tmavšej prírodnej vlny. Mužské papuče mali rázporok na vnútornej strane;
 - **pracky**, spony, remene na zapínanie hune na prsiach (prevesenie cez plece) ;
 - **kožený opasok, remeň a iné súčasti brvništského kroja**
 - **pletený vlnený pás so strapcami k ženskému kroju**;
- ✚ **Ukážky piesňovej tvorby** FSK Bukoviny pre RTVS Jágerová.
- ✚ **Regionálna značka Javornický originál** - zapísané 3 prvky -stará škola, rífová píšťala a tradičné folklórne a vzdelávacie podujatia A SPOLKU Rotarvak, n.o. -spolupráca pri návrhu , fotografovanie exponátov v starej škole, konzultácie - Regionálna rozvojová agentúra Púchov –logo, mobilná aplikácia, Regionálna značka - Javornický originál, vízia a stratégia do budúcnosti, 3D fotografie, mapy a certifikát.
- ✚ **Podkrovie - realizačná fáza, obnova a sprístupnenie podkrovia starej školy** na výstavu artefaktov, nová drevená podlaha, vytvorenie trojpriestoru na montáž presklenia v podlahe na výstavu rífových píšťal uložených podľa pôvodných návrhov -lôžko z obilia, nové bezpečné schodište do podkrovia – nátery, upratovanie a obnova artefaktov.
- ✚ **Aktualizácia Facebook Rotarvak**, doplnenie dobových predmetov, pozvánky na podujatie, zverejnenie fotogalérie z podujatí, komunikácia z prispievateľmi na stránku
- ✚ **Betlehem** na javisku v altánku v starej škole –návrh a realizácia súsošia Mgr. Jozef Pobočík, FSK Bukoviny, ČUM DZIVADLO BRVNIŠTE -zabezpečenie osvetlenia a Vianočná výzdoba starej školy
 - Príchod troch kráľov- makety Mgr. Jozef Pobočík
- ✚ **Unikátny a jedinečný betlehem na Slovensku – šúpolienky píšťalkárov** a iné, vyrobený Mgr. Soňou Belokostolskou.
- ✚ **Lektorské prednášky** -zabezpečovanie návštev – výklad, prezentácia múzea, sprevádzanie, komunikácia ohľadom termínu a času návštevy pre jednotlivcov a skupiny, zahraničných návštevníkov.
- ✚ **Stála výstava fotografií Štefana Chmulíka „KRAJINA AKO PRIESTOR PRE KAŽDODENNÝ ŽIVOT ČLOVEKA“**, dokumentárne fotografie Brvnišťa a Považskobystrického regiónu.

- 🇸🇰 **Stála výstava fotografií Ľudovíta Šišťika** – aktualizácia zarámovanie, uloženie a sprístupnenie vo vitríne okna a vo vnútorných priestoroch bytu učiteľa, libreto výstavy: **FOTOGRAFIA JE ZRKADLOM DO MINULOSTI.**
 - **Stála výstava fotografií Lucie Šišťikovej** celoročne o podujatiach spolku Rotarvak, n.o. v múzeu **výstava fotografií Anny Krasňanovej z podujatí spolku, Miroslav Jandušík, Vilko Lejčík a iní**
 - **Sprístupnenie malieb Pavlícky Zboranovej z publikácií o Brvništi.**

VÝBER Z AKTIVÍT A PODUJATÍ V ROKU 2024

AKTIVITY VYPLÝVAJÚCE A SÚVISIACE SO ZÁPISOM RÍFOVEJ PÍŠŤALY DO REPREZENTATÍVNEHO ZOZNAMU NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA

Spolok Rotarvak, n.o. ĽH FSK Bukoviny vypracovali návrh obsahu spisu, dokumentáciu a zabezpečili súhlasné vyjadrenia občanov k zápisu rífovej píšťaly do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska za rok 2018 odovzdaného v roku 2019.

Slávnostné vyhlásenie sa konalo dňa 24. 1. 2019 v Divadle SĽUK v Bratislave-Rusovciach. Doklady o zápise nových prvkov a certifikát odovzdala ministerka kultúry SR Ľubica Laššáková.

Certifikát MK SR o zápise prvku - Rífová píšťala do RZNKD Slovenska (osvedčenie uložené v Múzeu Historická škola Brvnište č. 500, Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel)

Rífová píšťala, ako dôležité dedičstvo po našich predkoch je spojená s regiónom Javorníkov a konkrétne s obcami Brvnište a Papradno. Rífová píšťala vyrábaná v Brvništi Jánom Fortuníkom, Pobočíkovicami a v súčasnosti už aj Patrikom Pšuríkom a Máriom Hároníkom je interpretačným hudobným nástrojom zachovávaným ako súčasť spoločného národného kultúrneho dedičstva uchovávaúc pocit identity, kultúrnej continuity, histórie a spojitosti s prírodou Podjavorníckych dolín. Práve na tomto území bola rífová píšťala historicky neoddeliteľnou súčasťou pastierskeho spôsobu života, čo sa odzrkadlilo aj na speváckom prejave zachovalých piesní, ktorých charakter lydickej tóniny sa uchoval v 70 % piesní. Po zápise sa zvýšil záujem inštrumentalistov o využívanie prvku v rámci svojich vystúpení a rozširovanie hudobného zámeru a poznania prvku a predovšetkým záujem širokej verejnosti k čomu nemalou mierou prispeli aj médiá. Zvýšeným záujmom o prvok a jeho používanie laickou verejnosťou, by sa mohol dostať do situácie, kedy by stratil charakteristické črty, predovšetkým nevhodnými úpravami pri výrobe a komerčnom využití.

Rífová píšťala je archaickým druhom konštrukčne zdokonalenej žľabenej koncovej píšťaly, ktorá sa vyskytovala v oblasti severozápadného Slovenska. Z doteraz dostupných informácií sa tento špecifický druh koncovej píšťaly nazývanej „rífovka“ vyrábala len v Brvništi a Papradne.

Jej názov je odvodený od starej dĺžkovej miery – rífu. Dĺžka píšťaly sa teda pohybovala od 70 do 95 cm podľa dohmatu („dosiaže“), ale i ladenia hudobníka. Čo robí rífovú píšťalu rífovou, to nie je len jej dĺžka, ale najmä kónus cca 3 : 1, na dosiahnutie ktorého bolo potrebné zvoliť zložitejší spôsob výroby ako pri žľabenej koncovke. Vyrábala sa najčastejšie z liesky alebo ihličnatého omládu stromu. Vybrané drevo sa najskôr upravilo do kónického tvaru, rozštiepilo sa na dve polovičky, ktoré sa vydlabali a vyhladili. Do jednej polovičky sa vyrezala vo vrchnej časti hlásnica väčšinou štvorcového tvaru. Obe polovičky sa spojili a obtočili čerešňovou alebo brezovou kôrou a do koncovej hrubšej časti sa vsunul upravený kolík.

Takýto jednoduchý nástroj dal popud na vznik piesní, ktoré sa vyznačujú zvýšeným štvrtým stupňom – tzv. lidickou kvartou. Spôsob hry spočíva v prefukovaní a na striedavom zakrývaní a odkrývaní jej konca. Keďže objem korpusu je veľký, rífová píšťala sa vyznačuje mohutným, ale zároveň i siplavým tónom. Pretože podliehala vysychaniu, hráč ju musel najskôr namočiť do vody a až potom na nej hrať.

Všeobecne rozšírený názov pre tento hudobný nástroj v Papradnianskej doline bol v minulosti „otáčaná píščelka“. Známymi hráčmi a aj ich výrobcami boli **Ján Fortuník – Hroščík** a **František Pobočík z Brvnišťa**. Prvý z etnomuzikológov, ktorý túto píšťalu špecifikoval bol **Ladislav Leng** v knihe **Slovenské ľudové hudobné nástroje (1967)**.

Fortuník - Hroščík a František Pobočík - Patrik na vystúpení

Ján Fortuník - Hroščík v hre na rífovú píšťalu

František Pobočík - Patrik pri hre na rífovú píšťalu s folklórnou skupinou z Brvnišťa

Zásľuhu na zistení všetkých informácií o tomto výnimočnom hudobnom nástroji a jeho výrobe má **Juraj Jakubík z Hvozdnice**, ktorý rífové píšťaly aj vyrába. Jeho syn **Juraj Jakubík** sa touto problematikou zaoberá vo svojej výskumnej činnosti.

Vo svojej prednáške na tému **Hranové píšťaly bez hmatových otvorov v oblasti Javorníkov**, ktorú prezentoval v rámci seminára Rotarvaku, n.o. na 10. ročníku Píšťalkárskeho Brvnišťa, poukázal na

rozmanitosť týchto píšťal a hlavne na rozdiel medzi rífovou a žľabenou koncovou píšťalou (Hotel Podjavorník, 2018).

V tradícii výroby a hry na rífovú píšťalu pokračuje Jozef Pobočík so synom a ich žiaci z Brvnišskej píšťalkárskej školy - Patrik Pšurík a Mário Hároník ml. z LH FsK Bukoviny z Brvnišťa

REPREZENTATÍVNY ZOZNAM NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska je súpisom významných prvkov a praktík nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Zápis do reprezentatívneho zoznamu predstavuje ocenenie týchto mimoriadnych prvkov a praktík, ktoré sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a existujú v súlade s univerzálne prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločenstvami.

Prvky jestvujú v súlade s prostredím a historickým ukotvením spoločenstiev a poskytujú im pocit kontinuity a identity. Zároveň podporujú kultúrnu rozmanitosť a tvorivosť. Vytváranie Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska predstavuje základný stupeň tvorby Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva.

Rífovú písťalu a s ňou spojené hudobno-spevné umenie predstavili 24.1.2019 členovia folklórnej skupiny Bukoviny z Brvnišťa so sólistom Jozefom Pobočikom na scéne divadla SĽUK v Bratislave Rusovciach.

Divadlo SĽUK, Bratislava-Rusovce, 24. január 2019

Zdroj: <http://www.culture.gov.sk/aktuality-ministerstva-kultury-36.html?id=1596> 24.01.2019 MKSR

Rífová píšťala z Brvnišťa – chránime dedičstvo pre ďalšie generácie

Spolupráca s obcou Brvnište, predstavenie rífovej píšťaly sólista Jozef Pobočík a FsK ĽH Bukoviny - propagácia, zarámovanej veľkorozmerných fotografií certifikátu MK SR o zápise rífovej píšťaly ako prvku ochrany do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska venované na umiestnenie v budove Obecného úradu Brvnište, ZŠ s MŠ Brvnište a na ihrisku TJ Slovan Brvnište.

Umiestnenie certifikátu Rífová píšťala na ihrisku TJ Slovan Brvnište

Na viacerých podujatiach predstavili "bukovníčaci" a Jozef Pobočík so synom Mgr. Jozefom Pobočíkom ukážku výrobu rífovej píšťaly a výrobky Píšťalkárskej školy z Brvnišťa a ich interpretačné umenie z najdôležitejších podujatí na udržanie povedomia o rífovej píšťale v roku 2024 vyberáme:

Výstava pre kúpele Nimnica inštalovaná na nádvorí múzea, v súčasnosti v interiéri múzea.

PÍŠŤALKÁRSKE BRVNIŠTE 2024

16. ROČNÍK, 2024

NAJVÝZNAMNEJŠIE FOLKLÓRNE PODUJATIE ZAMERANÉ NA UDRŽANIE TRADÍCIE VÝROBY A POVEDOMIA O RÍFOVEJ PÍŠŤALE ZAPÍSANÉJ DO REPREZENTATÍVNEHO ZOZNAMU NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČTVA SLOVENSKA

Spolok ROTARVAK, folklórna skupina BUKOVINY, obec BRVNIŠTE a Považské osvetové stredisko pripravili pre návštevníkov a predovšetkým pre milovníkov folklóru trojdňovú folklórnu maškrtu a obnovili úctu k majstrovstvu, zručnosti a hudobnému nadaniu majstrov píšťalkárov z Brvništa.

Píšťalkárske Brvnište 2024 -príprava a realizácia projektu -dotácia Fondu na podporu umenia a projektových aktivít.

Zámerom projektu bolo predstaviť Rífovú píšťalu ako prvok zapísaný do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska (ďalej len „RZNKD SR“) formou prípravy a realizácie prezentačného folklórneho podujatia 16. ročník Píšťalkárskeho Brvništa a ďalších hlavných, sprievodných a podporných aktivít. Prostredníctvom výstupov projektu bol naplnený cieľ, ktorým bolo počas troch dní zamerať pozornosť na píšťalkársku tradíciu spojenú s valaskou kultúrou a jej zviditeľnenie čo najširšiemu okruhu verejnosti s dôrazom na zvýšenie povedomia o bohatých a stále živých prejavoch tradičnej kultúry a ich medzigeneračnej kontinuite, prenose, historickom a kultúrnom ukotvení a spojení s prírodným prostredím. Rífová píšťala je jediný hudobný nástroj okresu Považská Bystrica zapísaný do RZNKD SR.

Dramaturgia-spolupráca s POS PB, garantka PhDr. Mária Jacková, PhD., MPH., pracovné orgány Komisia na prípravu a realizáciu projektu, predsedníčka M.Jacková, Ing. Mário Hároník, Ľ. Barošová, J. Hároník, Ing. Daniela Mahútová, prizývaná členka;Odborná komisia-obsahové zameranie predseda Ing. Mário Hároník Jr., M. Jacková, Mgr. V. Lauko, Peter Holiš, Ľ. Hároníková, koordinátorka FSK. Dramaturgická a redakčná rada - M. Hároník, Jr., M.Jacková, P.Holiš, Mgr. J.Pobočík,Ing. Mária Ambrová, LL.M., Mgr. Terézia Fojtíková.

Píšťalkárske Brvnište 2024

Projektové aktivity a výstupy boli rozdelené do troch modulov.

Prvý modul 5. výročie zápisu rífovej píšťaly 29.8.2024.

Druhý modul Archa rífovej píšťaly 30.8.2024.

Tretí modul Galaprogram-16. ročník Píšťalkárske Brvnište dňa 31.8.2024.

Prvý modul 29.8.2024 bol zameraný na PIATE VÝROČIE ZÁPISU RÍFOVEJ PÍŠŤALY DO RZNKD SR a konal sa v historických priestoroch kaštieľa v Orlovom. Hlavnými zo 14 vystupujúcich boli ING. MARIAN PLAVEC s multimediálnym programom Zbojníkova modlitba, FSK Bukoviny s jej mužskou (5) a ženskou časťou (5) a sólistom JOZEFOM POBOČÍKOM. Ďalšia časť programu bola venovaná spomienke na spisovateľa ŠTEFANA MELIŠA. Zaznela jeho hymnická pieseň napísaná pre Píšťalkárske Brvnište v interpretácii ING. MÁRIA HÁRONÍKA, Brvnište, Brvnište. V programe vystúpila MGR. TERÉZIA FOJTÍKOVÁ s prednesom prózy z nezabudnuteľnej tvorby autora. V historickej sále orlovského kaštieľa sa uskutočnila aj autogramiáda a dialóg o publikáciách Mariana Plavca Fujary a píšťaly I. a II. diel zahrňujúca aj príbeh rífovej píšťaly a Výstava z tvorby majstrov, výrobcov. Divadelné interaktívne predstavenie krojov a ich súčastí, ktoré používajú folklórne skupiny bolo realizované a fotodokumentované v priestoroch chodieb múzea interaktívne s rífovkou.

Druhý modul ARCHA RÍFOVEJ PÍŠŤALY 30.8.2024 so začiatkom dopoludnia, workshop na ktorom pokračovala misia Ing. MARIANA PLAVCA v Brvništi v starej škole, diskusný dialogický seminár k bulletinu JOZEFA POBOČÍKA *Rífová píšťala významný fenomén v ľudovom muzikálnom prejave obyvateľov južných dolín pohoria Javorníkov*, pokračovanie - workshopu návštevou v dielni majstrov Pobočíkovcov - ukážky výroby, výstava výrobkov, Event v Kolibe na záver dopoludňajšieho programu - multimedialny program – rífovky a fujary Mariana Plavca Jozefa Pobočíka s fotodokumentaristikou Marie Plavcovej.

Popoludní program pokračoval kurzom inštrumentálnej hudby, ktorý viedol ako lektor Ing. MÁRIO HÁRONÍK pre záujemcov a predovšetkým pre deti DFs Podžiaranček z Papradna, ďalej inštrumentálna škola hrou pre deti z MŠ Brvnište a ďalších, ako ich oslovila rífovka....

Nadväzovala tvorivá dielňa, ktorú ako hlavný lektor viedol JOZEF POBOČÍK st. so synom Mgr. Art Jozefom Pobočíkom, asistenti boli PATRIK PŠURÍK a Ing. MÁRIO HÁRONÍK. Sprievodným podujatím bola výstava v rámci Centra rífovej píšťaly kde sú vystavené pôvodné rífové píšťaly vyrobené azda mediálne najznámejším výrobcom a interpretom z Brvnišťa JÁNOM FORTUNÍKOM, Druhá výstava v rámci Archy rífovej píšťaly z dielne majstrov Pobočíkovcov.

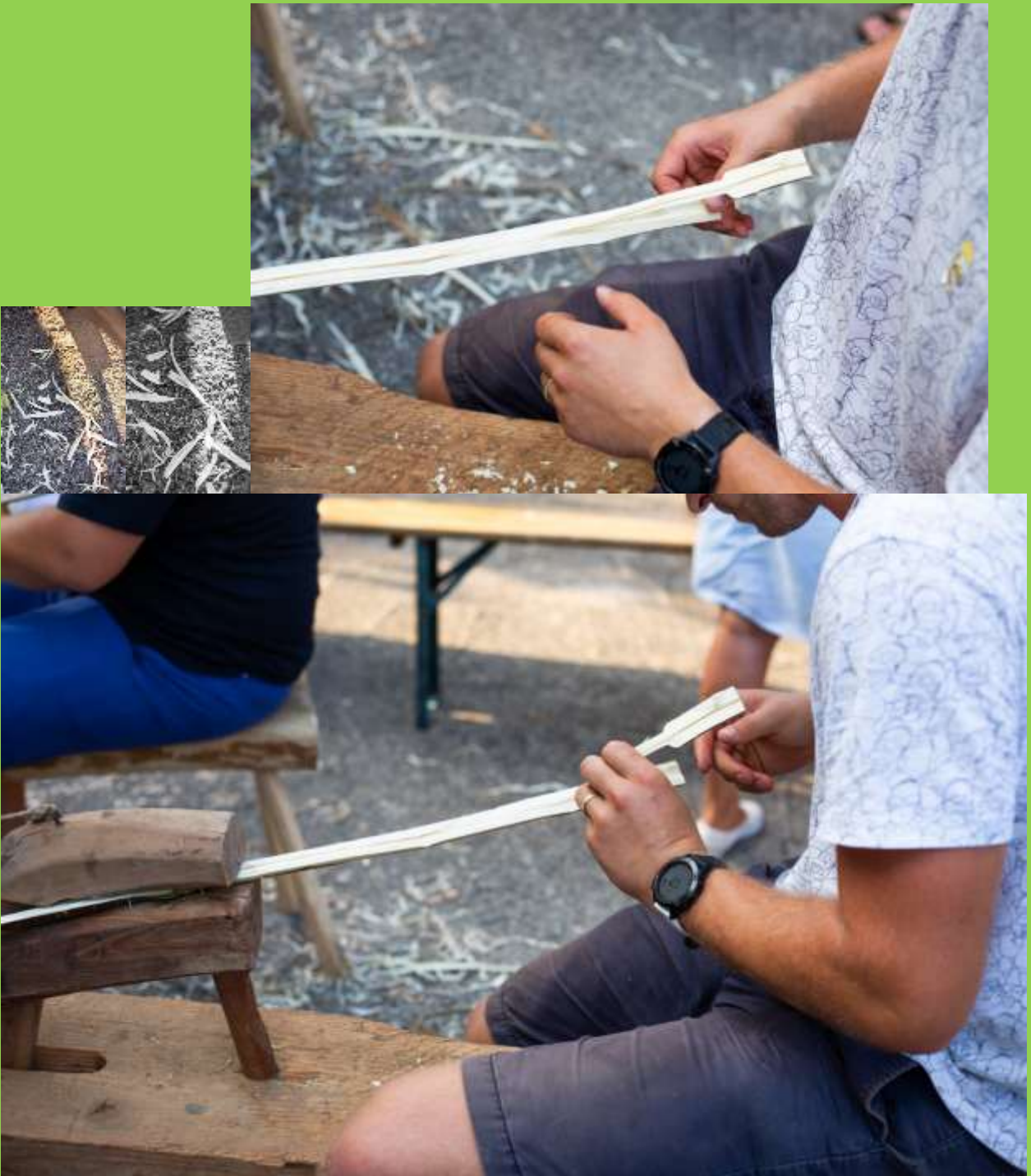

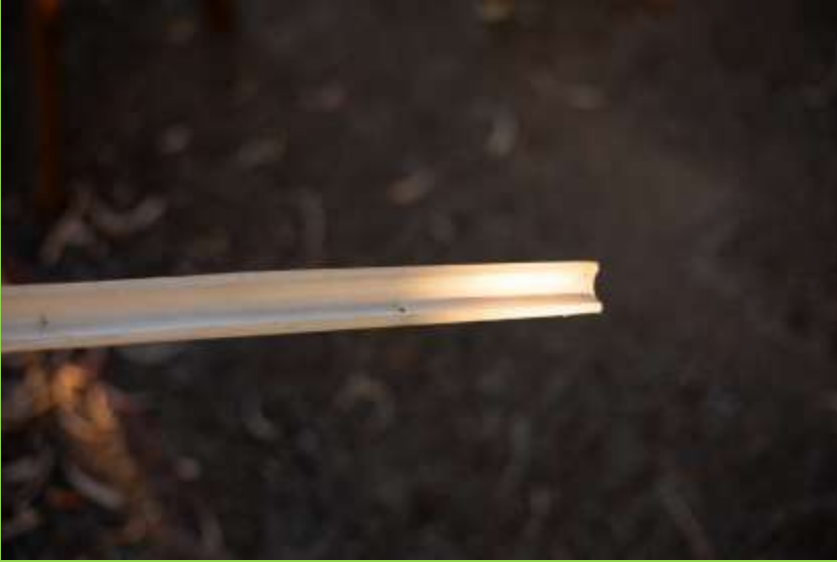

Tretí modul galaprogram 16. ročníka Píšťalkárskeho Brvništa dňa 31.8.2024. V rámci tretieho modulu sa uskutočnilo podľa programu deväť vystúpení umelcov, kolektívov: Ľubomír Tatarka Čalamacha, FSk Hájiček Chrenovec-Brusno, Petr Sovják, gajdoš z Valaška, ĽH Tomanovci, Martin Levko, FSk Dúbrava, FSk Bukoviny, DFs Podžiaranček z Papradna, Matej Hrubina, Ilava. Ďalej sa predstavila JDS s interaktívnym divadelným predstavením. Galaprogram moderoval Ing. Mário Hároník. a na záver Lietala tá lastovienka lietala sa predstavili úplne najmladších vystupujúcich. Nasledovalo spoločné mimojaviskové multimediálne pásmo všetkých zúčastnených umelcov. Medzi účastníkmi nechýbal Juraj JAKUBÍK z FS ĽH Javorníček z Hvozdnice, ako aj členky FS POVAŽAN.

Všetky výstupy boli návštevníkmi vyhodnotené ako veľmi zaujímavé a užitočné. Projekt vyzdvihol súčasných výrobcov, nezabudol na pôvodných výrobcov a zosieťoval medzigeneračne interpretov ale aj priaznivcov folklórneho umenia. Návštevníci vyjadrili záujem o ďalší ročník a mimoriadne sa zaujímali a prejavili uznanie, že projekt podporil FPU.

K úspešnosti podujatia prispelo predovšetkým dobrovoľnícke nadšenie pri príprave a priebehu podujatia a bolo veru čo robiť nielen pripraviť pódium s vyobrazením nestorov píšťalkárstva, inštalovať ukážky strojov z poľnohospodárskej výroby s dominujúcou mláťačkou od **Jána HOLÍŠA**, či drevený medomet vyrobený v roku 1934 **Jakubom ŠAMAJOM** z Brvnišťa, ale aj sprievodné akcie ako napr. výstava v **Centre rífovej píšťaly** kde boli vystavené pôvodné rífové píšťaly vyrobené **Jánom FORTUNÍKOM** a majstrovskou školou Pobočíkovcov.

Šúpolienkárov s rífovými vystavovala **Mgr. Soňa BELOKOSTOLSKÁ**. Včelárske produkty Včelárstva Javorníky predstavila **Eva BOLČEKOVÁ**. Zbierku fotografického materiálu a video pripravila **Ing. Dana MAHÚTOVA**, manažérka kultúry z POS Považská Bystrica a **Anna KRASŇANOVÁ**. Dizajn pozvánky, pamätných listín, nálepiek, verejného ocenenia vytvoril **Mgr. Jozef POBOČÍK**. K dobrej atmosfére prispelo aj slnečné počasie a občerstvenie domácich gazdiniek a bolo dôkazom činnosti komunity ľudí s dobrým srdcom s identitou spojenou s kultúrnym dedičstvom stelesneným v ľubozvučnej rífovej píšťale a v píšťalkárskom interpretačnom umení.

Súčasťou podujatia Píšťalkárske Brvnište je každoročné udeľovanie **Verejného ocenenia** spolkom Rotarvak, n. o., ktorý je iniciátorom a organizátorom podujatia Píšťalkárske Brvnište.

V roku 2024 bolo verejné ocenenie udelené **Marianovi PLAVCOVI**, za dlhoročnú významnú a záslužnú odbornú prácu výrobcu a inštrumentalistu vzduchozvučných ľudových hudobných nástrojov, a predovšetkým za významný bádateľský počin spojený s výskumom rífovej píšťaly a jeho publikačné spracovanie.

Ďalším verejne oceneným bol **Ľubomír TATARKA** za dlhoročnú prácu výrobcu a inštrumentalistu pastierskych ľudových hudobných nástrojov, za náklonnosť k podujatiu *Píšťalkárske Brvnište*, za vystúpenia okorenené humorným rozprávaním o živote a za medzigeneračný prenos gajdošskej kultúry a kultúrnych skúseností z majstrov na učňov, ktorých privedol aj do Brvnišťa,

DFS PODŽIARANČEK za výbornú prezentáciu a **Ľudmile BAROŠOVEJ**.

Z histórie verejného ocenenia na Píšťalkárskom Brvništi

Tradícia verejného oceňovania sa začala v roku 2018, kedy bolo udelené verejné ocenenie **JOZEFOVI POBOČÍKOVI**, obnoviteľovi tradície výroby rífovej píšťaly v Brvništi, ako vyjadrenie úcty a poďakovania za mimoriadnu činorodosť v oblasti kultúry v obci Brvnište a v širokom okolí, za prezentáciu na nespočetných folklórnych vystúpeniach a propagáciu rífovej píšťaly v médiách a za založenie *Brvništskej píšťalkárskej školy*. Ďalšie verejné ocenenie patrilo pani **LÝDII MIKUŠÍKOVEJ** za jej významnú dlhoročnú folkloristickú púť.

V roku 2021 odovzdal spolk Rotarvak a Fsk ĽH Bukoviny VEREJNÉ OCENENIE **JARKE ŠAMAJOVEJ a JOŽKOVI MINJARÍKOVI z Fsk ĽH Bukoviny a v neprítomnosti** bolo udelené aj **prof. OSKAROVÍ ELSCHKOVI** za dlhoročnú významnú a záslužnú odbornú prácu pre rozvoj folklórneho hnutia na Slovensku. Prof. PhDr. *Oskár Elschek*, DrSc., patrí k najvýznamnejším etnomuzikológom na Slovensku, ale i v zahraničí. Jeho doterajšia vedeckovýskumná práca a publikačná činnosť je zameraná najmä na otázky systematickej hudobnej vedy, etnomuzikológie a hudobnej organológie. V rámci editorskej a publikačnej činnosti redigoval Bartókove Slovenské ľudové piesne, redakčne spracoval početné zborníky z muzikologických konferencií a sympózií, činný bol ako redaktor časopisu Slovenská hudba, publikoval množstvo štúdií a recenzií v odborných periodikách. Popri vedeckej práci sa venoval aj pedagogickej činnosti, prednášal na Filozofickej fakulte Univerzity vo Viedni a Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. **Pán profesor, ďakujeme za neoceniteľnú prácu, podporu zachovania rífovej**

píšťaly zapísanej do Reprezentatívneho zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva Slovenska a prajeme k životnému jubileu veľa šťastia a pevného zdravia.

Verejné ocenenie v neprítomnosti za rok 2021 bolo udelené aj spisovateľovi **ŠTEFANOVI MELIŠOVI**, ktorý poetickým spôsobom vyjadril vzťah k rífovej píšťale v povesti **AKO LAPALI HROMADÍKA** a vzdal hold rífovej píšťale ako záchrankyni pred odvlčením do vojenskej služby a osobnou účasťou neúnavne podporuje takmer každý ročník Píšťalkárskeho Brvnišťa a šíri dobré meno podujatia a význam rífovej píšťaly.

Verejné ocenenie 2022 udelené 24. júla 2022: in memoriam JÁNOVI FORTUNÍKOVI

Spolok si s úctou a pokorou pripomenul a verejne ocenil dlhoročnú významnú a záslužnú folklórnu činnosť a rozvoj folklórneho umenia v obci Brvnište a širokom okolí Papradnianskej doliny. Poďakovanie patrilo za majstrovské zhotovenie originálnej rífovej píšťaly zapísanej do Reprezentatívneho zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva Slovenska, a tým zachovanie dedičstva predkov. S hrdosťou spomíname na vynikajúce interpretačné umenie a reprezentovanie obce Brvnište na najvýznamnejších folklórnych festivaloch. Vďaka patrí celej rodine Fortuníkovcov za udržiavanie tradícií.

2022 in memoriam FRANTIŠKOVI POBOČÍKOVI

Spolok si s úctou a pokorou pripomenul a verejne ocenil nezabudnuteľnú folklórnu činnosť a rozvoj folklórneho umenia v obci Brvnište a širokom okolí Papradnianskej doliny a majstrovstvo výroby originálnej rífovej píšťaly zapísanej do reprezentatívneho zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva

slovenska. poďakovanie patrí celej rodine Pobočíkovcov, predovšetkým dcére, ktorá uchováva a majstrovsky literárne stvárňuje folklórne tradície.

in memoriam
Pavlovi POBOČÍKovi
a manželke Albinke POBOČÍKovej

Spolok si s úctou a pokorou pripomenul a verejne ocenil nezabudnuteľnú, dlhoročnú, významnú a záslužnú folklórnu činnosť a rozvoj folklórneho umenia v obci Brvnište a širokom okolí Papradnianskej doliny. Ďakujeme za odovzdávanie hodnôt najvzácnejších – za úctu a lásku k rodisku, tradíciám, k vzájomnej súdržnosti, ktoré sa hlboko vryli do srdca Vašich šiestich detí a ich potomkov. Vďaka patrí predovšetkým za vynikajúce majstrovstvo výroby a interpretácie originálnej rífovej písňaly zapísanej do Reprezentatívneho zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

MELÁNII HANAJÍKovej

Spolok s hrdosťou a láskou verejne ocenil dlhoročnú folklórnu činnosť a účinkovanie vo Folklornej skupiny Brvnište. Vyjadrujeme poďakovanie za činnosť v oblasti kultúry v obci Brvnište a v širokom okolí, a dlhoročnú pedagogickú činnosť a prezentáciu rífovej písňaly zapísanej do Reprezentatívneho zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva Slovenska aj u najmladšej generácie.

ZABEZPEČENIE NÁVRHU, VÝROBY A DISTRIBÚCIE FIGÚROK PÍŠŤALKÁROV ZO ŠÚPOLIA A CÍNOVÝCH PÍŠŤALKÁROV NA PREZENTÁCIU RÍFOVEJ PÍŠŤALY

Mgr. S. BELOKOSTOLSKÁ, MAJSTERKA LUDOVOUMELECKEJ VÝROBY SEUKU

Cínoví píšťalkári v pozadí rífových píšťal

PRÍPRAVA ZRIADENIA CENTRA RÍFOVEJ PÍŠŤALY – LIBRETO VÝSTAVY

Príprava **Centra rífovej píšťaly** v múzejnej miestnosti v starej škole v spolupráci s folklórnou skupinou Bukoviny z Brvnišťa. Spolupráca a zabezpečenie daru rodiny Fortuníkovcov - originálna derevená skriňa vyrobená majstrom rífovej píšťaly p. Fortuníkom, oprava a údržbovacie nátery. Dar rodiny Ponošovej truhlica s vnútorným nápisom Vendelín Hároník -oprava, renovácia, nátery. Výroba informačných tabulí a plagátov - Považské osvetové stredisko týkajúcich sa rífovej píšťaly, ich návrhy, podklady, doprava. Výroba výstavných stolov a políc na umiestnenie výstavky rífových píšťal. Libreto výstavky a množstvo rozhovorov s pamätníkmi a návštevníkmi k zariadeniu Centra rífovej píšťaly a iné.

Propagácia pre návštevníkov je zabezpečovaná aj sprístupnením knižnej publikácie **Zoznam najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku 2018**, ktorú zostavil Juraj Hamár a Stanislava Tichá, vydalo MK SR, SĽUK, Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru.

Publikácia je k dispozícii v miestnosti Centra rífovej píšťaly.

Prípravuje sa zverejnenie diplomov z verejného ocenenia a ich vystavenie na stene Centra rífovej píšťaly - Verejné ocenenie osobností odovzdávané na Píšťalkárskom Brvništi.

AKTIVITY SPOJENÉ S OBNOVOU ĽUDOVEJ KNIŽNICE UČITEĽOV KORAUŠOVCOV A ZRIADENÝM KNIŽNÝM KÚTIKOM ŠTEFANA MELUŠA

Výroba nových knižničných regálov majstrom Pavlom Hároníkom, zbierka a ošetrovanie starých darovaných kníh. Letná čítareň počas letných prázdnin na javisku v starej škole.

**SPOLOK ROTARVAK, N.O.
VYDAVATEĽ PRVEJ KNIHY O BRVNIŠTI**

ŠTEFAN MELIŠ POVESTI A PRÍBEHY Z BRVNIŠŤA -tichá spomienka na pána spisovateľa

Obyvatelia sa tešia z vydania povestí o Brvništi a stále žiadajú zabezpečiť dotlač knižočky Štefana Meliša *Povesti a príbehy z Brvnišťa* s vročením 2016. V roku 2022 začali prípravy na spracovaní 2. zväzku povestí a druhého vydania knižočky.

*Fotogaléria z uvedenia knihy povestí do života
Foto: Lucia Šišťíková, Ľudmila Bašová*

Knižná publikácia „Hore Mariková“

Školská trieda v starej škole, učiteľa si zahral Peter Holíš

**Z FOTENIA V STAREJ ŠKOLE V ŠKOLSKEJ TRIEDE BOLI
PRIPRAVENÉ PRE NÁVŠTEVNÍKOV MÚZEA ZÁLOŽKY DO KNIHY
- FOTENIE PRE CHALÚPKU MARÍKOVSKÝCH TRADÍCIÍ A KNIŽNÝ PROJEKT
HORE MARIKOVÚ,
FOTOGRAFKY LUBIE SUTTON A JEJ MAMYA ĽUBICE JENČÍKOVEJ**

Knihu *Hore Mariková - zabudnuté čaro našich predkov* vydalo občianske združenie Hradiská.

Autorky, umelecká fotografka Lubie Sutton a jej mama Ľubica Jenčíková, ktorá bola organizačnou dušou pripravili knihu, ktorá slovom i obrazom vydáva svedectvo o každodennom živote v niekdajšej Marikovej a takýmto spôsobom zachováva kultúrne dedičstvo pre mladú i budúcu generáciu.

Publikácia je unikátnym fotoprojektom zachytávajúcim bežný život ľudí z kopaníc v marikovskej doline na začiatku dvadsiateho storočia a keďže v Brvništi je jedinečná zachovaná pôvodná školská budova a školské lavice - trieda, spolok Rotarvak, n.o. a dobrovoľníci z Brvnišťa pomohli autorkám s fotením detí v škole do časti *Život detí v rodine a Vzdelávanie*.

VČELÁRSKA NEDEĽA V BRVNIŠTI

-KONZERVOVANIE DREVENÉHO UNIKÁTNEHO MEDOMETU A VČELIEHO

Zaujímavou osvetovou aktivitou zameranou na poďakovanie za prácu včelárom je Včelárska nedeľa v Brvništi. V roku 2024 sa uskutočnila iba ako spomienka na predchádzajúce ročníky. **Včelárska nedeľa sa v Brvništi usporadúva od roku 2013 v budove múzea Historická škola Brvnište –Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel.** Včelárska nedeľa v Brvništi je nielen odbornou vzdelávacou aktivitou pre včelárov, ale aj osvetovou aktivitou prispievajúcou k šíreniu informácií o kvalitnom mede a včelích produktoch a zároveň je poďakovaním za prácu včelárom. **Včelársku bunku v Brvništi vedie František Jurdík** a jeho práca je nenahraditeľná pre ďalších 14 brvništských včelárov. Med brvništských včelárov je veľmi vzácny, propolisová tinktúra a produkty z včelieho vosku vyrábané v Brvništi v rodine Harváncovcov

sa tešia veľkému záujmu. Pozornosť púta historický **originálny drevený medomet darovaný z Papradna Košiarov Vladimírom Bašom vyrobeným v roku 1934 Jakubom Šamajom z Brvnišťa a maľovaný včelí úl darovaný Dušanom Smokoňom z roku 1937**. Počas celého roka zabezpečovali predaj medu a medoviny bratia Bolčekovci z včelnice v Šebešťanovej ako aj odborné prednášky a návštevy. Medovníkarske umenie Ľubky Španihelovej a Ľubky Zigovej si získalo svojím originálnym výtvarným prejavom srdcia Brvnišťanov a uplatnilo sa spolu s brvništským medom na svadobných stoloch.

SPRÍSTUPNENIE PREDNÁŠOK, KTORÝMI SI SPOLOK PRIPOMÍNA PÔSOBNIE ĽUDMILY PAJDUŠÁKOVEJ NA ŠTÁTNEJ MEŠTIANSKEJ ŠKOLE V BRVNIŠTI

V roku 2016 sa konalo podujatie a na ktorom si organizátori spolu s verejnosťou pripomenuli 100. výročie narodenia celosvetovo uznávanej slovenskej astronómky **Ľudmily Pajdušákovovej**. Spolok pripravil publikáciu Vesmírne kométy, ktorá je k dispozícii na nahliadnutie v starej škole. Obsahom sú príspevky, ktoré odzneli na podujatí od **RNDr. Vojtecha Rušina, CSc. z Astronomického ústavu Slovenskej akadémie vied, syna dr. Pajdušákovovej Ivan Hrčka, Mgr. Daniely Čižmárovej, riaditeľky Považského osvetového strediska, Astronomického klubu Juraja Bárdyho, Ing. Miroslava Bundzíkovej riaditeľky Základnej školy s Materskou školou v Brvništi**.

V publikácii je zaznamenané pôsobenie významnej fyzička ako učiteľky v rokoch 1940 - 1942 na Obvodnej štátnej meštianskej škole v Brvništi, inšpektorát Veľká Bytča. Pôsobenie Ľudmily Pajdušákovovej sa zapísalo do pamäti žiakov Papradnianskej doliny, pretože k školskej obci Brvnište boli pričlenení žiaci z Papradna, Papradno-Kopanice (Krížovce, Podhuboč, Košiare), Stupné a Jasenica a podľa spomienok dochádzali aj žiaci zo Štiavnika a Maríkovej. Ubytovanie bolo poskytnuté Ľudmile Pajdušákovovej v novopostavenom murovanom dome rodiny Šupolíkovovej na dolnom konci pri zástavke Salaj ako prvej obyvateľke tohto domu

a potom aj v ďalších príbytkoch. Výuku zabezpečovala v jednej triede v budove školy pri hlavnej ceste postavenej v roku 1932 a v budove starej krčmy u Šterkov (predtým u Kolbena) a ďalších majiteľov, ktorú obec odkúpila pre potreby Obvodnej štátnej meštianskej školy a neskôr v nej bola opäť krčma a sála pre kultúrne akcie. Na podujatí sa diskutovalo aj o **dokumentárnom filme Prvá, v ktorom vystúpili aj bývalí žiaci Ľudmily Pajdušákovvej Lýdia Mikušíková a Ľudovít Gardoň z Brvnišťa**, ktorí si zaspomínali na účinkovanie Ľudmily Pajdušákovvej na meštianke v Brvništi. Lýdia Mikušíková zaspievala vo filme pieseň Tichá noc, ktorú ich Ľudmila Pajdušáková naučila v nemčine.

RNDr. Ľudmila Pajdušáková, CSoc., patrí k najvýznamnejším ženám, ktoré sa výrazne presadili v slovenskej vede. Už v mladosti sa zaujímala o hviezdy a vesmír a hoci je astronómia doménou mužov, naplnila svoj sen venovať sa pozorovaniu vesmíru profesionálne a stala sa v tomto smere ženskou priekopníčkou.

Narodila sa 29. júna 1916 v Radošovciach pri Senici v rodine obchodníka. Po absolvovaní základnej školy v Radošovciach študovala v rokoch 1927 – 1935 na gymnáziu v Kláštore pod Znievom. Hoci od mladosti mala záľubu v prírodných vedách, najmä v astronómii, kým sa k nej dostala na profesionálnej úrovni, bola učiteľkou na viacerých meštianskych školách. Jej cieľ sa jej splnil v roku 1950, keď absolvovala štúdium na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Už šesť rokov predtým však pracovala v Astronomickom observatóriu na Skalnatom Plese. Príkladnou húževnatosťou sa vypracovala na riaditeľku Astronomického ústavu SAV v Tatranskej Lomnici.

SPOLOK PRE OSADENSTVO PODĽA ZÁUJMU ORGANIZOVAL SPOLU S FSK LH BUKOVINY PREMIETANIE DOBOVÝCH FOTOGRAFÍ BRVNIŠŤA NA NÁDVORÍ MÚZEA V STAREJ ŠKOLE

V Starej škole v Brvništi sa priebežne pokračovalo v spomienkových podvečeroch premietaním dobových fotografií. Podujatia prilákali veľa návštevníkov a ako pamätníci hovorili, spomínali na letné kino a atmosféru dávno zabudnutého amfiteátra, ktorý sa počas teplých letných dní organizoval vzadu na školskom dvore ZŠsMŠ v Brvništi.

Od roku 2022 sa dataprojektorom na veľké plátno premietali dobové fotografie predovšetkým od Štefana Chmulíka, Ľudovíta Šišťáka.

Nadšené výkriky aj v tomto roku z publika identifikovali tých, ktorých na fotografiách spoznali, či nepoznali a miesta, ktoré si pamätali z mladosti. Napríklad na fotografiách Štefana Chmulíka: Kristínu Jandušíkovú rod. Kaníkovú (Ščefánka), Jána Minjaríka (Pucíka) a iných.

BRVNIŠTSKÉ JABLKO 2024

Už iba tichá spomienka na nášho pána profesora IVANA HRIČOVSKÉHO

Zámerom verejno-prospešnej činnosti spolku je zdôrazniť nutnosť zachovať staré krajové a miestne odrody jablák s unikátnymi vlastnosťami, ktoré by nemali vyhynúť. Ovocné sady boli vždy pýchou Brvnišťanov, dokonca niektorých významných pestovateľov zo sadov v časti nazývanej „Potok“ aj prezývali „jabúčkári“. Iveta Felixová zaznamenala v článku *Zo studnice rodnej reči* uverejnenom v Kultúre slova 1999/1 na s. 24, že v brvništskom nárečí sa jablkám hovorí „jabúčka“. Brvništské jabúčka či jabúčence sa stali súčasťou prameňa zo studnice rodnej reči slovenskej.

Nestor ovocinárstva na Slovensku prof. Ivan Hričovský spoločne s komisiou hodnotila 12 rokov najkrajšie jablká na regionálnej súťaži „Brvništské jablko“

Regionálna súťaž o najkrajšie jablko a najchutnejší výrobok z jablák sa koná od roku 2010, hlavný organizátor súťaže spolok Rotarvak, n. o. v spolupráci s Okresným výborom Slovenského zväzu záhradkárov Považská Bystrica, ZO SZZ Brvnište a obec Brvnište pod patronátom Slovenského zväzu záhradkárov a jeho tajomníka p. Korčeka. Výstava a súťaž už desaťročie púta pozornosť záujemcov z radov ovocinárov a záhradkárov.

Posledné rodinné foto s prof. Hričovským, 2023

Poďakovanie patrí aj dlhoročnému prednášajúcemu **Jurajovi Korčekovi**, **tajomníkovi Slovenského zväzu záhradkárov**, ktorý sa takisto pravidelne zúčastňuje na podujatiach v Brvništi za právne informácie, ako aj predsedovi OV SZZ z Považskej Bystrice **Jánovi Čučkovi v zastúpení predsedníčky Považskobystrickej organizácie záhradkárov pomologičke pani Márii Bačíkovej** a Ing. **Jozefovi Mikušíkovi**, predsedovi ZO SZZ Brvnište.

Pri príležitosti 10. výročia súťaže spolok Rotarvak, n.o. vydal publikáciu **„História Brvništského jablka“** spracovanú Máriou Jackovou s bohatou fotografickou dokumentáciou jednotlivých ročníkov. Mottom brvništskej súťaže je **„Kráľom zdravia je v Brvništi jablko (MJ) a zabezpečil jej vytlačenie a zdarma distribúciu návštevníkom, aby mysleli na to, že: „Krajové pôvodné odrody jabloní podjavorníckych dolín treba chrániť a zachovať ako národný zlatý poklad“ (MJ).**

Podujatie sa zameriavalo na zdôraznenie významu pestovania jabloní s osobitným dôrazom na staré (historické a klasické odrody) a ich mapovanie. **„Krajovky“** sa pestovali na obmedzenom území a dnes sa uchovávali z úcty k rodičom a starým rodičom, ktorí ich vysadili. Najznámejšie sú kožené odrody, ako **Kožená reneta, Boskoopské, Parkerovo** a potom aj odrody **Krasokvet žltý a Jonatánka**, ktorá bola veľmi obľúbená u pestovateľov. K nim patria aj letné **Jakubky**.

Poďakovanie patrí všetkým pestovateľom, vystavovateľom a účastníkom, pretože vytvárali už desať rokov atmosféru nezabudnuteľného nedeľného popoludnia v múzeu v „starej škole“ postavenej v roku 1873 v ktorej sa žiaci priúčali ovocinárstvu a začiatkom 20. stor. škola organizovala pravidelné stromčekové slávnosti spojené s vysádzaním ovocných stromov a kultúrnym programom pre široké okolie. Pamätníci s vďakou spomínajú na niekdajších učiteľov, ktorí naučili žiakov ovocinárstvu a štepeniu jabloní ako napríklad **Štefan Šibík z Jasenice, neúnavný učiteľ záhradník Ján Kordoš**, ako aj na účinkovanie učiteľov **Jána Janeka a Jána Korauša**. Aj prostredníctvom pestovania jabloní a ďalších ovocných stromov sa z

Brvnišťa stala významná a nasledovania hodná podhorská ovocinárska obec. Ovocné sady, ktoré sa v nevyhovujúcom kamenistom teréne ťažkom zakladali, boli pýchou Brvnišťanov, ako to zapísala v školskej kronike pani učiteľka Júlia Koraušová a popísal aj v médiách Stanislav Gáborík.

Možno aj brvništská pieseň *Ej, povej mi vietierko, odroň mi jabúňa* zaznela v ušiach návštevníkov všetkých ročníkov, ktorí si pochutnali na jablčných dobrotách šikovných gazdíniek a vždy sa lúčili sa slovami, že na takú krásnu rotarvakovskú akciu, pripravenú s láskou, určite prídu aj o rok a nielen ochutnať brvnišský jablkový sajder, či jablká v brvništskej huni.

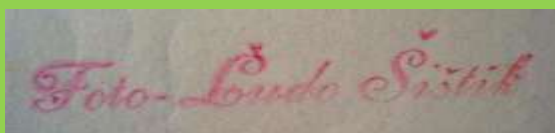
**STÁLA VÝSTAVA FOTOGAFIÍ
LUDOVÍT ŠIŠTÍK
„FOTOGRAFIA JE ZRKADLOM DO MINULOSTI“
-DOBOVÉ FOTOGRAFIE**

LUCIA ŠIŠTÍKOVÁ -DOKUMENTÁRNA FOTOGRAFIA

*Spolok Rotarvak, n. o. a Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov pripravili v rámci mesiaca úcty k starším stálu výstavu fotografií s názvom **Fotografia je zrkadlom do minulosti**. O prepojení histórie so súčasnosťou autora a autorky fotografií, zhodou náhod menovcov, svedčila aj centrálna fotografia babičky Šišťíkovej držiacej jednu z vystavovaných fotografií z mladosti.*

Jednu časť výstavy zameranú na minulosť tvorili historické fotografie Ľudovíta Šišťíka zachytávajúce život obyvateľov a krásy prírody Papradnianskej doliny. Dobové fotografie darovala dcéra fotografa pani učiteľka Edita Rosíková do múzejnej expozície starej školy v Brvništi.

Druhú časť výstavy tvoria dokumentárne fotografie mladej fotografky Lucie Šišťíkovej zaznamenávajúce činnosť spolku Rotarvak, n. o., v ktorých zachytila farbisto, dôverne a blízko známe i menej známe zátišia aktivít úspešného príbehu spolku oživujúceho nezištne a dobrovoľne v Brvnište kultúrne tradície, zvyky a remeselné zručnosti.

Spolok Rotarvak s vďakou sprístupňuje fotografie každodenného života objektívom Ľudovíta Šišťíka a zabezpečuje ich stálu výstavu v starej škole, ako významnú súčasť histórie kultúry v Brvništi.

**STÁLA VÝSTAVA FOTOGRFÍ
ŠTEFANA CHMULÍKA
„KRAJINA AKO PRIESTOR PRE KAŽDODENNÝ ŽIVOT ČLOVEKA“**

Spolok Rotarvak, n. o. zabezpečuje stálu výstavu „Krajina ako priestor pre každodenný život človeka“ spolu s FSLH Bukoviny a rodinnými príslušníkmi Štefana Chmulíka, s ktorých súhlasom bol súkromný archív zverejnený v múzeu Historická škola Brvnište – Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel na pamiatku obyvateľom a obyvateľkám Brvnišťa. Fotografie boli pre potreby výstavy zväčšené, technicky spracované a zarámované.

Fotografie pochádzajú zo súkromnej rodinnej zbierky a zachytávajú Brvnište od štyridsiatych rokov 20. stor., mnohé z nich neboli doteraz publikované.

Medzi obyvateľmi boli rozšírené autorove fotografie z Brvnišťa a okolitých obcí a zverejňované bez mena autora.

Pre obec Brvnište sú fotografie Štefana Chmulíka veľmi vzácne a treba ich zachrániť, pomenovať, uchovávať a odovzdávať ďalším generáciám ako vzácne poklady dedičstva našich otcov a starých otcov a vždy s menom autora.

Od roku 1934 patril Štefan Chmulík ku kľúčovým členom Fotozdrúženie YMCA v Bratislave, ktoré postupne prebralo zodpovednosť za vývoj fotoamatérskeho hnutia v kontextoch Slovenska. Fotoamatérov spájali záujem, nadšenie, oddanosť a vášeň k fotografii. Medzi členmi prevládali neformálne ľudské vzťahy, čo zabezpečilo jeho kontinuitu. V apríli roku 1934 sa konala *Prvá slovenská krajinská fotografická výstava* na ktorej sa Štefan Chmulík predstavil s fotografiami *Kosec* a *Rybár* s figurálnou

tématikou. Na VI. členskej výstave obrazovej fotografie fotoklubu YMCA Bratislava v októbri 1935 sa predstavil s fotografiou *Práčka* zachytávajúcej ženu pri praní v rieke Papradnianke, ktorá je v súčasnosti v zbierkach SNG. Na jubilejnej výstave *Slovensko vo fotografii* (máj 1938) patril už medzi popredných krajinárskych slovenských fotografov. Za vystavené kolekcie dostal čestné uznanie od SČSFKA. Výstava vzbudila spoločenskú odozvu čo dokazujú štatistiky počtu návštevníkov, ktorý presiahol číslo 2000. Kladné recenzie priniesla dobová tlač. Výstava bola reінštalovaná v Klube fotografov amatérov v Uhorskom Hradišti, na Cudzineckej rade pre cestovný ruch v Žiline, na Riaditeľstve tatranských kúpeľov pre Tatranskú Lomnicu a v YMCA v Banskej Bystrici. Krajinárske zábery Štefana Chmulíka zachytávajúce každodenný život podhorskej obce, rodného Brvnišťa, sa stali neoddeliteľnou súčasťou ďalších výstav fotoskupiny KSTL (premenovaný klub fotoamatérov YMCA na Klub slovenských turistov a lyžiarov), odbor v Kežmarku na Prvej podtatranskej fotovýstave v Kežmarku, v decembri 1943 sa predstavil na V. jubilejnej fotovýstave Fotoskupiny KSTL Pov. Bystrica, Október 1943 predstavil aj fotografiu *Pri práci*, ktorá je dnes súčasťou zbierky Slovenskej národnej galérie. Nechýbal ani na *Druhej celoslovenskej fotografickej výstave* v roku 1947 v Spišskej Novej Vsi. Svoje fotografie predstavil aj v roku 1967 v Prahe na výstave *Československá fotografia medzi dvoma svetovými vojnami* vo výstavných sálach Obecného domu (od 24.3.-15.5.1967). Fotografie Bratislavy Štefana Chmulíka sú tiež súčasťou zbierok Slovenskej národnej galérie.

BETLEHEM V ALTÁNKU STAREJ ŠKOLY A V PRIESTOROCH BYTU UČITEĽA

Mgr. Jozef Pobočík vytvoril pre múzeum v starej škole Brvnište č. 500 originálny Betlehem, ako dobročinnú akciu nielen pre Brvnišťanov, ale aj pre všetkých, ktorí sa v týchto končinách nachádzali a hľadali úprimný, prirodzený kultúrny zážitok.

Celoslovensky JEDINEČNÝ ŠÚPOLIENKOVÝ BETLEHEM,

MGR. SONI BELOKOSTOLSKÉJ - S RÍFOVÝMI PÍŠŤALAMI

MÚZY NÁS SPÁJAJÚ

V príjemnom prostredí Kúpeľov Nimnica sa 24. novembra 2023 stretli kultúrno-osvetoví pracovníci, predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy, jednotlivci a kolektívy, pôsobiaci v našom regióne. V rámci slávnostného programu si z rúk predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslava Bašku prevzali ocenenia významné osobnosti, ktoré pôsobia v rôznych oblastiach kultúry. Vo svojom slávnostnom príhovore predseda TSK Jaroslav Baška vyzdvihol prácu kultúrno-osvetových zariadení a poďakoval všetkým, ktorí v oblasti kultúry pôsobia

Predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja udelil ocenenie:

Spolku pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry ROTARVAK, Brvnište
za zachovávanie a prezentovanie kultúrnych tradícií obce Brvnište, regiónu Považie a spoluprácu s Považským osvetovým strediskom v Považskej Bystrici

V ROKU 2024 POKRAČOVALO DOPLNENIE WEBOVÉHO SÍDLA SPOLKU NA FACEBOOKU - AKTÍVNE FOTENIE VENOVANÝCH ARTEFAKTOV

V roku 2024 sa mohla zvýšená pozornosť venovať príprave prírastkov venovaných múzeu a ich zachyteniu na webovom sídle spolku na facebooku vďaka dobrovoľníckej činnosti Mgr. Vladimíry Lauko Jackovej a nadviazať tak na predchádzajúci rok:

Foto:Štefan Chmulík

Foto:Štefan Chmulík

V zbierke starej školy máme

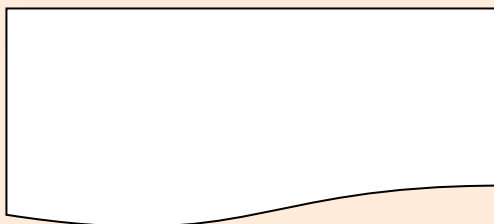
HISTORICKÉ TABUĽKY

Bridlicová školská písacia
tabuľka alebo „školský
zošit“ žiakov v druhej
polovici 19. storočia

Pod'me si zaspomínať

HISTORICKÉ BUDOVY

Podme si zaspomínať

HISTORICKÉ BUDOVY

Jedna zo školských
budov v Brvništi

Podme si zaspomínať

HISTORICKÉ BUDOVY

Jedna zo školských
budov v Brvništi

Do Starej školy nám pribudlo

HISTORICKÉ POČÍTADLO

Máte doma fotku s počítadlo?
Možno práve aj zo Starej školy.
Pridajte ju do komentárov,
budeme vďační.

Podme si zaspomínať

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Vedeli ste, že v meštianskej škole
v Brvništi učila aj
Ludmila Pajdušáková,
prvá slovenská vysokoškolsky
vzdelaná astronómka
a objaviteľka 5 komét?

Do Starej školy nám pribudol

HISTORICKÝ MIKROSKOP

S označením
Štátna meštianska
škola v Brvníšťach.

V zbierke starej školy máme

HISTORICKÚ LAVICU

Školská lavica je
charakteristickým
vybavením školskej triedy

V starej škole pôsobili učitelia

Ján a Júlia
KORAUŠOVCI

V starej škole máme

L'KUK

Pôvodnú knižnicu
založili 8. marca 1919
učitelia Koraušovci

V starej škole máme

L'KUK

Ludová knižnica
učiteľov Koraušovcov
sa stala súčasťou Múzea:
Historická škola v Brvništi
- Dom tvorivosti, zručnosti
a tradičných remesiel

JAVORNÍCKY ORIGINAL
ZNAČKA KVALITY REGIONÁLNEHO PRODUKTU

V rámci spolupráce spolku Rotarvak, n.o. s Regionálnou rozvojovou agentúrou Púchov a Regionálnou rozvojovou agentúrou Východnej Moravy, bola činnosť spolku Rotarvak, n.o. na pôde múzea Historická škola v Brvništi -Dom tvorivosti, zručnosti a tradičného remesla zaradená ako značka regionálneho produktu Javornický originál. Koordinátorom značky je Regionálna rozvojová agentúra Púchov, ktorá je financovaná z Programu INTERREG CZ-SK.

Javornický originál bola založená za účelom podpory podnikania a rozvoja cestovného ruchu na území okresov Púchov, Považská Bystrica a Vsetín. Označuje kvalitné a miestne remeselné výrobky, potravinárske produkty, ubytovanie, stravovanie a služby, ktoré sú výsledkom práce našich obyvateľov. Úlohou značky je reprezentovať kvalitu regiónu, jeho ľudí, kultúru, tradície a pozitívny vzťah k životnému prostrediu, a hlavne podporiť predaj regionálnych produktov od miestnych producentov, ktoré sú jedinečné vo vzťahu k regiónu. Projekt je realizovaný ako spolupráca Regionálnej rozvojovej agentúry Púchov a Regionálnej rozvojovej agentúry Východní Moravy. Financovaný je z Programu INTERREG CZ-SK. Najviac informácií cez MOBILNÚ APLIKÁCIU použitím čiarového kódu. Alebo vyhľadaním v mobilnom obchode s názvom: Javornický originál. K dispozícii je aj webová verzia: www.javornicke.eu

V roku 2024 zorganizovala **Regionálna rozvojová agentúra Púchov, fotenie v rámci II. etapy projektu financovaného z Programu INTERREG CZ-SK** 3D fotografie prístupné na Google Maps Historická škola v Brvništi.

POĎAKOVANIE

Spolok Rotarvak ďakuje všetkým, s ktorými spolupracoval a ktorí sa zúčastňovali na podujatiach. Projekty boli realizované aj prostredníctvom sponzorov, ktorí priamo na miesto konania projektu priniesli vlastné koláče, pripravili pohostenie, aranžovali priestory, poskytli fotoaparát, počítač, dataprojektor a množstvo ďalších odborných rád, posudkov, vyjadrení, stanovísk a pomoci pri obnove a údržbe starej školy vrátane vlastného náradia, strojov a zariadení, ako aj pri sfunkčnení prevádzky altánku na školskom dvore a prístupnení miestností v budove školy a udržiavaní nádvorja starej školy.

Osobitné poďakovanie za podporu patrí Obecného úradu Brvnište za podporu a vyhlásenie informácií a pozvánok v miestnom rozhlase a ich uverejnenie na webovom sídle www.brvnište.sk a za aktívnu spoluprácu, ďalej vedeniu a učiteľskému zboru Základnej školy s Materskou školou Brvnište. Veľké ďakujem patrí za spoluprácu pri aktivitách DHZ Brvnište, Klubu slovenských turistov Brvnište, Združeniu lesomajiteľov a urbárskemu spoločenstvu, TJ Slovan Brvnište, Čum dzivadlu Brvnište, miestnej včelárskej bunke vedenej Františkom Jurdíkom, miestnemu zväzu ovocinárov a neúnavnej pomoci v podobe nezabudnuteľných vystúpení miestnej folklórnej skupiny ĽH Bukoviny Jozefovi Minjaríkovi, Máriovi Hároníkovi ml., Patrikovi Pšuríkovi, Ľubke Hároníkovej a Radkovi Marošovi, Danielovi Šamajovi a Jánovi Lejčíkovi a celej ženskej speváckej skupine ďalším, ktorí sa pridali, Jozefovi Pobočíkovi so synom Mgr. J. Pobočíkom a za hudobný program a fotografovanie na podujatiach Viliamovi Lejčíkovi, ml., Lucii Šišťíkovej, Anne Krasňanovej, Miroslavovi Jandušíkovi, rodine Fortuníkovej, Moravíkovej, Tonke a ďalším.

Viac o akciách sa dozviete na:

- www.brvnište.sk
- [Facebookrotarvak.sk](https://www.facebook.com/rotarvak.sk)
- rotarvak@gmail.com
- v Brvništských echonovinkách spolku Rotarvak
- fotodokumentácia a Kronika podujatí je prístupná v múzeu v starej škole.

8. Mediálne aktivity

- ✚ O aktivitách spolku boli vypracované a zaslané spolu s fotografickou dokumentáciou informácie do Považskobystrických noviniek.
- ✚ Pri každom realizovanom projekte boli spracované a distribuované vlastné Brvništské echonoviny spolku Rotarvak, ktoré sa stretli s veľkým záujmom.
- ✚ Dobrovoľníci a dobrovoľníčky na všetky aktivity spolku pripravili grafiku pozvánky, zabezpečili jej e-mailovú distribúciu, vytlačenie a distribuovanie v Brvništi a širokom okolí. Pozvánky boli autorsky spracované Mgr. Jozefom Pobočíkom. Okolité obce informovali o podujatia prostredníctvom obecného rozhlasu.
- ✚ Dobrovoľníci a dobrovoľníčky pracujúci pre spolok o všetkých aktivitách spolku referovali na facebooku (pripravili a zverejnili fotodokumentáciu). **O ochrane osobných údajov boli účastníci informovaní a bolo zdôraznené, že fotografie, ktoré sú zhotovované počas konania podujatí spolku, môžu byť použité ako ilustračné na propagovanie činnosti spolku a zverejnené.**
- ✚ Pri všetkých aktivitách sa pracovalo so zapožičaným notebookom, fotoaparátom a dataprojektorom, ktorý si získal veľkú obľubu.
- ✚ Dobrovoľnícky fungovala v roku 2024 stránka www.facebookrotarvak.sk
- ✚ <https://krizom-krazom.eu/regiony/pamatne-izby-v-okrese-povazska-bystrica>
- ✚ Ďalšie informácie na www.mojakomunita.sk v spolupráci s Farským úradom v Papradne.

9. Hospodárenie neziskovej organizácie

Nezisková organizácia spolok Rotarvak, n. o. zabezpečovala v roku 2024 svoju činnosť na bezodplatnom dobrovoľníckom základe vrátane bezplatnej riadiacej a účtovníckej činnosti v prospech spolku.

Dobrovoľníci zabezpečovali jednotlivé projekty a zúčastňovali sa workshopoch. Nezisková organizácie nevlastní žiadny majetok. Obnovovanú budovu starej školy má v prenájme na základe zmluvy s Farským úradom v Papradne potvrdenú Biskupským úradom v Žiline za 1 euro ročne.

Predmetom činnosti spolku je verejnoprospešná činnosť spojená s tvorbou, rozvojom ochranou, obnovou a prezentáciou duchovných, kultúrnych, technických hodnôt a remeselníckych zručností prostredníctvom realizáciou vyššie uvedených projektov a ďalších aktivít spolku v jedinečnej celoslovensky významnej budove, ktorá sa stala sídlom múzejnej expozície Historickkej školy – Domu tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel a v jeho vnútorných priestoroch obnovenej Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov.

O použití finančných prostriedkov rozhodovala Správna rada spolku. Spolok účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva. Všetky poskytnuté prostriedky boli účelovo určené a boli použité preukázateľne a sú dokladované. Vykonaná revízia finančných prostriedkov k 31. 12. 2024 bola bez zistených nedostatkov.

Prehľad peňažných príjmov a výdavkov – účtovná závierka je prílohou výročnej správy neziskovej organizácie za rok 2024

Prehľad príjmov a výdavkov organizácie za rok 2024 vrátane členenia podľa zdrojov je prílohou tejto správy.

Súhrnne možno konštatovať, že výdavky spolku predstavovali použitie na účely, ktoré sú predmetom činnosti spolku, a to predovšetkým na aktivity a podujatia spolku, nákup materiálu na opravu budovy starej školy a zabezpečovacie a udržiavacie práce, ďalej na tvorbu, rozvoj ochranu, obnovu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt prostredníctvom realizovaných projektov. Spolok nemá zamestnancov.

Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie -príloha

Stav a pohyb majetku: Majetok tvoria iba finančné prostriedky na bankovom účte. Organizácia zatiaľ neeviduje žiadne pohľadávky ani záväzky.

Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie - Správna rada sa neuzniesla na žiadnych zmenách v štatúte ani zložení orgánov neziskovej organizácie.

ZÁVER

V roku 2024 spolok realizoval aktivity a podujatia za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v zmysle zakladacej listiny a štatútu so zameraním na vzdelávanie a výchovu, tvorbu, ochranu a obnovu duchovných, kultúrnych, technických a remeselníckych hodnôt a pamiatok so zámerom priblížiť historický a kultúrny vývoj oblasti a regiónu. Do činnosti spolku sa pravidelne bezodplatne zapojilo v rámci dobrovoľníckej činnosti cca 50 občanov, predovšetkým mladých ľudí, študentov stredných a vysokých škôl, ale aj pracujúcich a veľa seniorov a predovšetkým rodičov s malými deťmi. Bez práce a pomoci dobrovoľníkov z radov predovšetkým občanov Brvnišťa, susednej obce Papradno a rodákov z Brvnišťa bývajúcich hlavne v Považskej Bystrici a jej okolí, by sa nemohol realizovať ani jeden projekt, ani jedno podujatie.

Príloha: Účtovná závierka

Správu vypracoval: Ján Hároník, riaditeľ spolku, rotarvak@gmail.com

Spracovala: Mária Jacková, dobrovoľníčka spolku

Graficky upravila: Vladimíra Lauko Jacková, dobrovoľníčka spolku

Technická korekcia: Mária Ambrová, dobrovoľníčka spolku

Jazyková spolupráca: Terézia Fojtíková, dobrovoľníčka spolku

Výročnú správu schválila Správna rada spolku dňa 18. mája 2025

Revíznú správu s prílohami predložila: Ľudmila Barošová, revízorka
Ing. Mário Hároník, predseda správnej rady spolku

V Brvništi dňa 16. mája 2025